Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

GIÁ BÁN
TRONG ĐỊA-PHẬN ĐÔNG-DƯƠNG
Một năm. . . . 6$00
Sáu tháng. . . . 3 50
Ba tháng. . . . 2 00
Mỗi số. 0 06
Đổi chỗ ở. . . . 0$20
BẢN CHÁ[illegible] CÁC THUỘC ĐỊA
Một năm. . . . 20fr00

MỖI TUẦN RA HAI KỲ NGÀY THỨ NĂM VÀ NGÀY CHÚA NHỰT

Số : 569
NĂM THỨ MƯỜI HAI

BÁN LẺ MỖI SỐ: 0$06

31 Octobre 1918
27 tháng chín annam
Năm Mậu ngũ

DIRECTION ET ADMINISTRATION :
F.-H. SCHNEIDER, 162, Rue Pellerin, Saigon

PUBLICITÉ
ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES
Le centimètre de hauteur sur 0.065 de large. 1$50
Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre quelque soit le caractère employé.

BỐ CÁO
Những lời rao về việc buôn bán nếu gởi thơ đến Bổn-quán thì Bổn-quán sẽ gởi cho một cái bản để giá phân minh.

PHÁP-QUỐC TOÀN THẮNG
khắp cả mặt trận
(La France remporte la Victoire sur tous les Fronts)

TIN HAVAS
Âu-châu điển-báo

Paris 22 Octobre

Vua nước Autriche (Áo-quốc) phán cho nước Hongrie (Hồng-nha) từ đây đặng tự quyền vi chủ.

(Nước Hongrie nầy từ bấy lâu thọ phong nơi Áo-quốc, làm hầu của Áo-quốc).

TRẢ CHỨC

Ông Burian, Ngoại-vụ thượng-thơ nước Hongrie từ chức; ông Audrassy lên thế vị. Vua cũng bằng lòng phê cho cơ-mật-viện cáo lui.

ANH PHÁP QUÂN CẢ THẮNG

Binh Pháp, phía đông thành Rethel cả đánh Đức-tặc, chiếm đất Amblỵ-Fleury.

MẶT TRẬN TỪ OISE TỚI SERRE

Từ Oise tới Serre, Đức-tặc liều thác cản đương binh Đồng-minh, song đương cản không nổi; binh Đồng-minh đoạt địa thế lớn của Đức-tặc cứ hiểm từ Sissonne tới Château-Porcien. Đức-tặc thật tận tâm kiệt lực, nhưng bởi binh Đồng-minh anh hùng phá binh Đức vỡ tang nên những trận thế của Đức-tặc lập để cố thủ từ năm 1917 đều về tay binh Đồng-minh lấy hết. Binh Đồng-minh đóng mặt trận bảy dặm ngàn tấn công trên ba dặm..

Miệt nam sông Escaut, binh Ăng-lê tấn công kéo tới giáp đàng Lorée, Lequesnoy và Valenciennes.

Cuộc hòa bình Đại-pháp dựng
Là cuộc tự do
Cuộc hòa bình của Đức-tặc dựng
Là cuộc áp chế
Nên chọn đàng nào?

Quyên hàm phẩm
(Conférer la dignité honorifique)

Tục nhà Nam trọng quan tước hết sức, nên nhà nào dầu có giỏi nghiệp thương, nên danh cự phú đi nữa, mà chẳng có quan tước, thì chẳng gọi là nhà sang trọng. Bởi cớ, những nhà không làm quan, mà có của, hay liều tốn mua quan; vì vậy thói nước xưa kia — nay gầm cũng còn, như Trung-Kỳ năm trước — mới bày bán quan, lập phép cho nhà giàu quyên hàm phẩm. Tuy nói cho quyên hàm phẩm mặc dầu, song chẳng đặng rộng, lệ định có chừng, chẳng phải ai muốn quyên hàm nào đặng hàm nấy. Xưa cho quyên từ cửu-phẩm Bá-hộ tới chánh bác phẩm thiên-hộ mà thôi, trừ ra người có học thức, có thế thần, mới quyên đặng phẩm hàm cao hơn nữa. Lệ định quyên Bá-hộ tùng cửu phẩm ba trăm quan, Chánh-cửu phẩm Bá-hộ 500 quan; tùng Bác-phẩm Thiên-hộ và chánh Bác-phẩm Thiên-hộ từ một ngàn quan. Tuy vậy mà nhiều người có của, muốn quyên cũng khó. Mới sau đây, năm 1917-1918, Trung-Kỳ cho quyên lại nữa, song giá cao hơn xưa, vì xưa dùng tiền, nay dùng bạc, lại cái sức giàu của người nay hơn người xưa bội phần.

Tùng Cửu-phẩm . . . 500$00
Chánh Cửu-phẩm . . . 700$00
Tùng Bác-phẩm 900,00
Chánh Bác-phẩm . . . 1.100,00
Tùng Thất-phẩm . . . 1.300,00
Chánh Thất phẩm . . . 1.500,00

Thoản lại — tùy thói nước — phép quyên hàm phẩm là phép rất mầu, đã đặng vừa lòng dân, lại lợi cho nước; nên Trung-Kỳ — diệp quốc-trái thứ ba bày cho quyên hay lắm. Nếu Nam-Kỳ noi gương, thừa diệp quốc-trái thứ tư nầy đây, mà cho quyên hàm *huyện, phủ, đốc-phủ*, lấy lợi, bỏ vô quốc-trái giúp việc binh lương thì đắt lắm. Vẫn biết trong Thuộc-địa Langsa, cho người đem của quyên hàm thì lạ tai lắm, ra như cách bán quan phẩm cho dân, nhưng mà cách quyên tôi nói đây chẳng phải là bán hàm bán phẩm. Ấy là đem hàm phẩm mà thưởng cho những người phóng trái trước hết và nhiều hơn hết chớ. Cũng như Nhà-nước đem khuê-bài mà thưởng đó vậy. Định mỗi tỉnh được mấy hàm. Tỉ như Gòcông là xứ giàu có lớn, định cho mười hàm; hễ người chưa có phẩm hàm mà cho vay tới 5.000$00 thì đặng thưởng huyện hàm; người có huyện hàm cho vay tới 7.000$00, thì đặng thưởng phủ-hàm; người có phủ-hàm cho vay tới 10.000$00 thì đặng thưởng đốc phủ-sứ hàm.

Làm như vậy xem ra nào phải bán quan, vì tiền cho vay kia có lợi; chẳng phải chịu mất tiền như xưa mà gọi bán hàm mua phẩm. Vả lại đang thời, người Nam đua chen nhau, ngõ mong thọ thưởng hoặc khuê-bài hoặc hàm phẩm; nếu Nhà-nước khẳng đem hàm phẩm mà phong như khuê-bài đã định thưởng cho đó vậy, tôi dám tưởng, dám chắc, hễ có lịnh ban truyền ra rồi, người có của trong mỗi tỉnh đều ra giành nhau mà cho vay, đặng thọ phong hàm phẩm. Có lo chi là cuộc Quốc-trái thứ tư nầy không thắng số.

Theo như thông báo, nội ngày 20 Octobre, cỏi Nam-vang thâu trọn 1.515.474 quan; Bắc-kỳ (Ton kin)...6.400.000 quan, duy có Nam-kỳ ..... 1.000.000 quan, súc số hơn hết.

Dường ấy, nên đem hàm phẩm mà giục lòng người, lý càng thêm phải hơn nữa.

LÊ HOÀNG-MƯU.

Quốc-trái
(Emprunt National)

Về cuộc Quốc-trái thứ tư, quan Đầu-phòng Thương mải kính gởi thơ của quan Nguyên-soái Nam-kỳ thông cùng chư nghiệp-thương công-nghệ.

Saigon, le 22 Octobre 1918

N° 4928

Quan quyền Nguyên-soái Nam-kỳ.

Ký thơ vu

Hội trưởng-phòng Thương-mãi.

Saigon nhả-giám.

Quan Hội-trưởng,

Ta kính tỏ cho ngài hay rằng ta có được một phong thơ chung của hàng viên chức giúp việc thương tại Saigon, gởi xin ta giúp lời cùng quí chức toan lẽ nào cho chư thương-gia nghệ-nghiệp bằng lòng cho hàng viên chức giúp việc trong nhà trong hãng đặng lảnh tiền trước ngỏ dùng phóng quốc-trái.

Bởi ta không có quyền thế chen lộn vào đặng, nên ta tỏ bày sở ước của viên chức giúp việc thương đã kính tỏ cùng ta cho quí chức rõ, đặng quí chức liệu như tiện, thì dạy các thương-gia Công-nghệ nên noi gương cho viên chức tiên lảnh như Nhà-nước đã cho hàng Viên-quan đó vậy.

Kính xin quí chức nhậm tình ta thậm hậu.

Ký tên: MASPÉRO.

Hội-trưởng phòng Thương Mải, vì lòng trung nghĩa mong mở mang cuộc Quốc-trái thứ tư nầy, sẽ lấy làm toại chí đặng trông thấy các chủ Thương Gia Saigon bằng lòng cho chức việc nội gia tiên lảnh như thể Nhà-nước đã cho hàng Viên-quan đó vậy.

Cách tiên lảnh như vầy, tùy hỉ:

Lảnh trước một tháng lương, mỗi tháng trừ một phần tư tiền bổng, trừ bốn tháng tất số;

Lảnh trước hai tháng thì mỗi tháng trừ một phần sáu, trừ sáu tháng thì tất.

Lảnh trước ba tháng thì mỗi tháng trừ một phần tám, trừ tám tháng thì tất.

Bổn-quán khá khen chức việc Thương-gia tận tâm báo bổ.

SỔ THÂU
Năm ngày hơn nửa tháng

Ngày 20 Octobre
Kho-bạc nhà-nước thâu

Nam-kỳ và Cao-mên.	2.311 f. 97
Lèo, Bắc-kỳ và Trung-kỳ.	3.487.059 f. 30
Cọng ngày 20	5.799.033 f. 30

Ngày 21 Octobre
Cũng một mình Kho-bạc thâu

Nam-kỳ với Cao-mên . . .	253.180 f. 80
Trung-kỳ Lèo và Bắc-kỳ. .	715.398 f. 60
Cọng ngày 21	968.579. f. 40
Số thâu hữa 20.	5.799.033 f. 30
Tổng cọng	6..67.612 f. 70

Ngày 22 Octobre
Cũng một mình Kho-bạc thâu

Nam-kỳ với Cao-mên . . .	56[illegible].692 f. 10
Trung-kỳ Lèo, và Bắc-kỳ.	284.651 f. 40
Cọng ngày 22.	852.343 f. 50
Số thâu hai bữa trước .	6.767.612 f. 70
Tổng cọng	7.619.956 f. 20

Ngày 23 Octobre
Kho-bạc nhà-nước

Nam-kỳ và Cao-mên . . .	355.062 f. 00
Trung-kỳ Lèo, và Bắc-kỳ.	259.765 f. 20
	615.827 f. 20
Các Hảng-bạc trong bốn ngày đầu	
Nam-kỳ và Cao-mên	2.750.839 f. 70
Trung-kỳ với Bắc-kỳ. . . .	4.764.923 f. 90
	7.515.763 f. 60
Cọng ngày 23	8.130.590 f. 80
Số thâu ba ngày trước (20.21.22).	7.619 956. f 20
Tổng cọng	15.750.547 f 00

Ngày 24 Octobre
Kho-bạc Nhà-nước

Nam kỳ và Cao-mên.	597.286 f 50
Trung-kỳ, Lèo và Bắc-kỳ. . .	238.914 f 60
	836.201 f 10
Các Hảng-bạc Băng	
Nam-kỳ và Cao-mên.	1.084.566 f 50
Trung-kỳ và Bắc-kỳ	9[illegible]0.044 f 00
	1.177.610 f 50
Cọng ngày 24	2.013.811 f 60
Số thâu bốn bữa trước (20,21,22,23)	15.750.547 f 00
Tổng cọng	17.764,358 f 60

Tính ra, nội năm ngày đầu (20-21-22-23 và 24) thâu đặng *Mười bảy triệu, bảy trăm sáu mươi bốn ngàn, ba trăm năm mươi tám quan sáu tiền* (17.764.358 f 60) hơn kỳ quốc-trái năm ngọ (1917), thâu trong *hai tuần lễ đầu*, có 15.040.000 f 00 mà thôi.

Suy ra, *năm ngày đầu* kỳ quốc-trái năm (1918) hơn *nữa tháng* kỳ quốc-trái năm ngoái (1917), hơn trọn 2.724.358 quan sáu tiền.

Ngày 25 octobre
Kho bạc Nhà-nước

Nam-kỳ và Cao-mên	406.480 f 50
Trung-kỳ, Lèo, Bắc-kỳ . .	202.629 f 60
	609.110 f 10

Hãng bạc Băng

Nam-kỳ và Cao-mên. . . .	276.934 f 00
Trung-kỳ và Bắc-kỳ	164.874 f 00
	441.808 f 00
Tổng cộng ngày 25.	1.050.918 f 10
Số thâu năm ngày trước (20, 21, 22, 23, 24).	17.764.358 f 60
Tổng cộng	18.815.276 f 00

Hạnh-thậm, hạnh-thậm

Mua giấy quốc-trái là báo thù cho người đồng-bang ta bị tử trận.

Quốc-gia tương vong

(La chute d'une dynastie)

Nga diệt quân-quyền

(La destruction de la Monarchie russe)

(Tiếp theo số 565)

Ấy là ông White ép lập dân viện đó (Douma); cũng vì ngài dòm thấy dân trong nước hận vương-quyền thấu xương, chẳng biết bao giờ mà tuyệt, nên ngài mới xin lập dân viện cho dân nó hả bớt hơi oán vọng mà thôi chớ. Chẳng dè lập dân-viện ra rồi, bá tánh cũng không nguôi lòng, cừu giận càng ngày càng lừng lẫy, lừng lẫy cho đến đỗi kể từ tháng October 1905, những dân theo phe nghịch vua, đều quyết một đòi cái quyền Tự-do của mình bấy lâu vua tiềm. Xét coi lòng dân ám-ức tới chừng đó, mà ngặt bởi trong nước không có diễn đàng nào, nên không tỏ đặng tất lòng tha thiết. Sau nhờ có hội Bảo-quốc, cho hay rằng hội cử đặt bất minh, lập diễn đàng ra, từ đó, dân mới có chỗ mà kêu nài quyền dân thành phố.

Bấy lâu ám-ức, dường như pháo nghẹt ngòi, nay mà đặng hả hơi, la ó om sòm, những đều ức-sự oan, mấy đời trước uổng hờn ăn oán.

Chẳng những có chỗ kêu nài cho hả hơi mà thôi, lại có hai viện của dân lập ra, để mà thay mặt đòi tới cho dân, và bào chữa công-lý cho dân nơi trào chánh. Vậy mà dân còn chưa vừa lòng, bỏ tiết độ, làm quá lẽ, ra như hình Đại-đồng Cách mạng. Bị vậy mà cả hai viện dân nói trên đó đều bị rã tang hết cả.

Ngừa lấy dịp, vương quyền mới chế cải luật định năm 1905 lại, cho dòng sang được quyền hơn dân hèn trong nước, nhứt là luật tuyển cử, sửa lại cho số thân-sĩ của 130 ngàn vương-tôn quí-khách, trỗi hơn số Thân-sĩ của 150 triệu dân thôn phu trong nước.

Bởi cớ, dân Rút-xi càng oán-vưu hơn nữa.

Bị quân-quyền hãm tâm, xỏ ngá hai viện Thứ-dân rồi, thừa cơ hội lập qui cũ đem quyền thế về cho dòng vương-tôn công-tử mà hiệp lòng dân như cựu. Bởi cớ, sự oán hận của dân lại càng thâm xương hơn nữa.

Buổi mới lập Cơ-mật-viện, trong xứ cũng rõ biết đó là mồi thù của dân, vì Cơ-mật-viện lập ra chỉ để mà tiềm hết quyền dân mà dân không nói đặng. Cho nên khi dân Rút-xi vén ngúc mấy thấy rõ trời xanh, và nghĩ tới xét lui, cạn lý rồi, mới biết chẳng chi làm cho dân hưởng được nhiều ít cái quyền tân-chánh, nếu chẳng lấy sự tiết-độ mà cãi hành. Nhờ có hiểu thấu vậy và cũng nhờ có phép tuyển-cử mới chế bày, trong xứ mới lập Thứ-dân-viện thứ ba lên nổi.

Thứ-dân-viện thứ ba mới lập ra đây cách cử chỉ điều độ rất nên quí quyệt, song quí quyệt cho mấy cũng không tránh khỏi tay quân-quyền phá rã. Bởi bàn-hội Thứ-dân hay là bàn-hội Bảo-quốc-dân dợm làm nghĩa vụ trong nước theo như lòng dân sở nguyện, mà làm không đặng, cũng vì sức yếu, cự chẳng nổi với quân-quyền, túng phải để vậy mà xem, xuôi theo cho quân-quyền làm chi thì làm, cho khỏi nghịch ý sàm-thần đang dòm hành chờ dịp mà tâu động bệ rồng mà xin diệt Thứ-dân-viện của đám Cách-mạng mong lòng làm quấy. Đặng lòng quân-quyền, tự nhiên hội Thứ-dân phải mất cả lòng thiên-hạ.

Tuy vậy mà Cơ-mật-viện với Vương-phủ không tiếp ý kiến cho thường, vì Vương-phủ năng dụng cường quyền chi trị. Nên sau lại rồi, hai phe cũng chẳng thuận nhau, song nhờ chút, hay vì nhau, hay nhượng nhau, lại cũng bởi các quan Thượng-bộ yêu hơn, nên nghịch nhau mà cũng êm, nhắm mắt bỏ qua chờ cơn biến xảy ra sửa lấy.

Nhờ hai phe nghịch nhau, Thứ-dân-viện mới ngóc đầu dậy nổi, mà thừa cơ hội, chế quân-quyền, cãi hành nhiều việc trong nước. Lại cũng nhờ có ông Goutchkof cầm đầu Thứ-dân-viện, xúi bẻm chư thừa sai quốc-dân cứ nhiều đều về việc binh trong trận giặc nầy rất nên thạnh lợi. Chẳng may bàn hội Thứ-dân mảng hang, phải cử bàn hội mới lên thế, kêu là Thứ-dân-viện thứ tư.

Bàn hội Thứ-dân-viện thứ tư có nhiều vị thuộc phe quân-quyền đắt cử, cho nên trong bàn hội nghị-viên chia lòng làm hai, bên thì vua bên thì dân, chẳng bao giờ hiệp ý nhau mà làm đều chi đặng cả. Hễ bên nầy ước cử bên kia phá, bên kia ước cử bên nầy ngăn, cứ như vậy hoài không làm nên việc gì, để mỏi lòng dân trông đợi; nhứt là các điều cải-hành đã hứa với dân, không có đều nào lập thành cả thảy. Hội thứ-dân lo bảo quốc-dân mà chẳng làm đặng ích gì cho dân, lại xem càng ngày càng bê trễ từ nhiên dân ngã lòng. Lần lần quân-quyền nổi, hiệp đáp dân như xưa, hội Thứ-dân hết thế.

Cựu-lệ hưởng cựu-lệ, song bên dân bên vua có ngưng một lúc, chẳng tranh đua nhau là tại có lễ 1812 là lễ trăm năm (centenaire) với lễ ba trăm năm dòng Romanof (tricentenaire), và lễ nghinh tiếp ông *Poincaré*. Đức-giám-quốc Langsa giá-lâm Nga-quốc.

(Còn nữa)

Số Tombola

Noi gương Lân-quốc Philippines và Singapore, hội Hồng-Thập-Tự chung lo quốc-trái.

Chánh-phủ mới phê cho hội Hồng-Thập-Tự bày xổ số Tombola; mỗi số giá một đồng. Bán giấy số rồi lấy tiền mua hiệu quốc-trái. Chừng xổ, may ai trúng được thì ăn lấy hiệu quốc-trái ấy.

Một đồng bạc may trở nên tài chủ lớn, vì số độc đắc trúng một hiệu quốc-trái lợi mỗi năm 100 quan, nghĩa số độc-đắc vốn tới 2 500 quan.

Saigon nầy, vì lòng trung nghĩa, đồng-bang cũng nên vụ lấy cuộc xổ số Tombola đặng cho hội Hồng-Thập-Tự các bà đắc thành công cán.

Hãng bạc mới

Hiệu The Chinese merchands bank Ltd

Trong một tháng nữa đây thì chúng ta sẽ thấy khai trương một cái hãng bạc ở tại đường Chaigneau môn bài số 36 kêu bằng (The chinese merchauts bank Ltd) Hãng bạc nầy lập đã huờn thành rồi duy có chờ ngày khai trương mà thôi. Cách thức làm ra so sánh lại cũng chẳng khác chi các hãng bạc khác trong cõi Đông-dương. Song được nhiều bề tiện cho người Nam-trung ta là vào ra dễ, chuyện vãn cũng dễ. Có ít có nhiều đem gởi thì hãn sẵn lòng thâu hết, đã có, tiền lời cho mình lại khỏi lo bề trộm cướp. Lại muốn lảnh ra chừng nào cũng được khỏi cho hay trước. Chánh gốc hãng ở tại Hong-kong vốn năm triệu bạc (5.000.000 $) nay lập hãng ngánh tại Saigon đây giao cho nhà máy Nam-Long coi việc.

Vậy thì muốn khỏi lo ăn cướp, ăn trộm, muốn có chỗ chắc chắng tin cậy mà ký thác tiền bạc mình thì chúng ta dầu có nhiều có ít cũng nên đem đến đó mà giới.

Bổn-quán,

TIỂU THUYẾT

(Petite causerie)

Tăng kỳ chiếu giám

«Mộng-Huê-lầu! Cha chả, bèn lâu mới gặp! Có đi đâu khỏi hay là ở nhà mà không thấy?

— Ở nhà chớ có đi khỏi đâu, anh; song bị ề cái bụng trót tuần nên không bước chơn ra khỏi.

— Té ra cố-giao đau! Tê thì thôi, vậy mà có hay đâu mà đi thăm. Nếu vậy cuộc lễ mầng hội quốt-trái thứ tư đây, cố-giao chẳng có dự kiến sao?

— Không, nghe nói vui lắm, có đốt đèn, hát bội đồ đủ thứ mà bị đau đi xem không được, thật cũng khá tiết. Trót tuần cứ nằm nhà, lật qua lật lại ba tờ sách củ, với đọc ba tờ báo cho tiêu khiển đó thôi.

— Lóng nầy các báo có đều chi lạ không, cố-giao?

— Có chi lạ; lóng nầy là lóng các báo phải tận tâm cùng Nhà-nước, lo khuyến giục đồng-bang giúp thành quốc-trái, dầu có đều chi lạ cũng phải để dẹp lại một bên, chờ quốc-trái cho xong rồi sẽ.

— Ngoài cuộc lễ mầng, Sàigòn thời-sự cũng không có chi nửa sao?

— Có hiếm, thiếu gì, song hơi nào mà kể Kia là chị nọ vàng vòng dư năm bảy lượng, sợ cất để không kham, mà không đem cầm mà phóng trái hội nầy; để nay đem gởi đầu nầy, mai đem gởi đầu kia, cho mất rồi tiếc than: «Phải hay vầy cầm phức mà lấy bạc cho nhà Nhà-nước vậy, trước làm nghĩa sau mình thủ lợi!» Nọ là chị kia có nghén, ngày cưu mang tuổi đã đủ rồi, không ở nhà mà lo sắm nghệ, sắm tiêu, dám lước dậm ngàn, từ *Hiệp-hòa* đi tới *Sàigòn* mà coi hát. Đi tới đặng *Marchaise*, xảy đâu chị chuyển bụng! Đau thúc tới, đi không đặng, chị mới ngồi giữa đàng mà than rằng:

«Huệ kiến khai nan giác,
Đồ trung bảo thiết tha,
Con ôi,
Ở trong nhà con chẳng khai hoa, Để mà ra đàng sá, con toan hại ma!»

Chị vừa muốn bắt qua Nam, xảy đâu lính tuần thành tới chở đi Nhà-thương thì rồi đem vô nhà thương bảo-sanh Chợlớn. Anh xét coi, cái hại vậy, ở đâu cũng xách tới bỏ vãi đó cho Nhà-Nước, còn hễ Nhà-Nước có cậy tới thì so hơn tính thiệt.

— Nghe cố-giao thuật mấy lời mà phiền ngộn, song biết sao bấy chừ! Thôi, cố-giao còn chuyện chi vui nói nữa nghe chơi?

— Chuyện vui cũng có vậy chớ, Thẩm nghĩ có chi đáng tức cười hơn là chuyện *kẻ trộm ghét trời trăng*. Cười té lẽ vô phép với quan trên, chớ thật, nhắc tới ninh cười không đặng.

— Chi mà bắt tức cười đến đỗi?

— Có chi khác hơn đều nầy:

Thường nghe tục ví: sanh nghề tử nghiệp, ngỡ cho như thợ câu sấu bị sấu, săn cọp bị cọp v. v...., có dè đâu làm quan cũng vậy nữa. Quan tòa hay xử tội kẻ trộm cũng bị kẻ trộm oán như thợ săn cọp bị cọp rình vậy. Bữa thứ sáu tuần rồi, ông Fays là quan Đại-luật-sư phải ngồi Thị-sự tòa phúc-án. Lúc gần thăng đường, Ngài vào phòng đổi lấy đồ triều phục. Cởi áo trắng mọc đó, bận áo đỏ vào. Chừng xử rồi Ngài vào thay áo đỏ, mặc áo trắng. Coi lại cái đồng-hồ với cái bốp da của Ngài đâu mất. Đồ đồ trong phòng tại tòa, anh có tưởng gian nhơn dám thâm nhập chăng? Thật không ai dè gian nhơn dám vào đó bao giờ, nhưng mà có, mới ngộ cho chớ. Thật là cã gan, song xét kỹ ra rồi chẳng lạ: Săn cọp, bị cọp hớn, phạt gian nhơn, bị gian nhơn oán; ấy là kẻ trộm ghét trời trăng đó chớ có gì. Mà chớ phải oán một mình ông Fays sao? Bộ nó oan luôn cã hàng thượng quan bên tì Đề-hình mới nghiệt cho chớ. Thì lóng trước, quan Phó Chưởng-Lý Tricon, đi dự lễ Phước-thiện, bị thằng bồi cũ thừa cơ vào nhà cắp của; nay tới ông Đại luật-Sư Fays; nghĩ ra *Lục-Tỉnh-Tân-Văn* bàn hay: Chưa biết bữa nào tới phiên quan Chưởng-Lý.»

THÔNG BÁO

Informations

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . . 4 f 25

Giá lúa, tạ 68 kil. chở tới nhà máy Chợlớn (bao trả lại) : 2$90 tới 2$ 95.

Sài-gòn

Bằng cấp quốc trái. — Hãng kho bạc Nhà-nước và Hãng-băng mới được bằng cấp quốc-trái ở ngoài Hà-nội gởi về hôm tuần rồi của ông Joyeux vẽ thiệt khéo. Ai đóng tiền quốc-trái thì kho bạc sẽ giao cho 1 tấm bằng cấp đem về treo trong nhà làm kỷ niệm ngày mình đã dự một phần tiền quốc-trái để giúp Đại-pháp thắng trận.

Các người cho vay nhiều hơn hết. — M. Huy-bon Hoả chũ tiệm Cầm-đồ Sài-gòn cho Nhà-nước vay *1 triệu quan*.

M. Jacque chũ Hãng Graff-jacques cho vay 50 muôn quan.

Hội-đồng thành-phố Sài-gòn cho vay 50 muôn quan.

Ông Rimaud nghị trưởng Hội-đồng quãn hạt cho vay 50 muôn quan.

Công-ti nhà máy xay gạo hiệu *Rauzy et Ville* cho nhà nước vay **bảy triệu quan.**

Thăng chuyển. — Vì lời nghị quan Toàn-quyền ngày mồng 9 octobre 1918, các vị Lương-y thi-sai *Henri Marcel*, Lê-trung-Lương, Tiao Katingarakh *Khưu-tấn-Bửu, Trần-văn-Huợt, Đỗ-văn-Duyên, Trương-hán-Thu, Dương kép-Vò, Trần-văn-Quá* được thăng lương y hậu bổ kể từ ngày 1er octobre 1918.

Cholon

Trung-Tây hảo nghị

(Fête franco-chinoise)

Hôm chiều ngày 25 Octobre, Hội thương-mãi Chinoa tại Chợ-lớn mở ra cuộc đại yến

Thuốc điếu hiệu CANON

BAO-XANH
Đã ngon mà lại rẻ tiền

rất trọng thể, yến quan Tổng-thống Toàn-quyền và quan quyền Soái Nam-kỳ.

Cuộc đại-yến nầy bởi M. Phủng-Nhựt tiên xướng. M. Phủng-Nhựt là Chánh-chủ-hội phòng thương-mãi Chinoa ở Nam-Kỳ nầy, vẫn tay danh tiếng.

Trong lúc ngự yến, thì khởi ca nhạc Trung-quốc, khúc nhạc khoan thai diệu dàng êm ái. Có bọn ca-nhi xướng ca những bài nhắc các tích xưa bên Tàu, khi đã cạn chén, M. Phủng Nhựt đứng thay mặt cho cả đồng-liêu, ma đọc một bài cảm tạ, tỏ dạ hoan nghinh, đọc xong rồi, Quan Toàn-quyền tiếp đáp từ lại một bài tỏ ý khen ngợi người Trung-Huê sang cỏi Đông-Dương gầy nên cuộc dinh thương đồ sộ, và ngài hứa rằng ngài sẻ tận tình bão hộ cho cuộc thương-mãi chư công, mau lên thạnh vượng. Đọc giứt lời ngài bưng ly rượu champagne chúc một câu rốt lại cho Đông minh đặng mau toàn thắng. Quan Toàn-quyền vừa dứt tiếng; các người ngồi tiệc đều vỗ tay khen ngợi.

Giá Đông-dương tạp-chí

Tờ báo Đông Dương-Tạp-Chí trọn xấp giá một năm...12$00.

Trương-Phụ-Đông-Dương-Tạp-chí (phần trò) một năm...2$00.

Trương-Phụ Đông-Dương phần-trò mới khởi xuất bản từ 1er Septembre đến giờ. Muốn mua trọn năm phải mua từ 1er Septembre Muốn mua nguyên cuốn sẽ đóng, chưa phải mua bấy giờ; phải đợi đủ năm rồi mới có.

Đông-Dương-Tạp-chí giá định 12$00.

Song chư Giáo-Viên phải xem tờ thông báo đã luận đệ đến các trường thì rỏ.

B. Q.

Văn Uyển

(Variété littéraire)

Hòa nguyên vận Trông bạn Tri âm

Đâu vắng tri âm bạn ngọt ngào ?
Hòa-bình đây nhớ nghĩa sơ giao ;
Cung-cầm trỗi tiếng hằng trông đó,
Viện-sách khêu đèn luốn đợi nhau.
Ngựa chồng ngần-ngơ lòng hảo hớn,
Tranh-kiếm ngao ngán chí anh-hào.
Gia-đình lòng nọ cam thương nhớ.
Đâu vắng tri âm bạn ngọt ngào.

Nguyễn-kim-Dai, Giáo-tập *Hòa-bình*.

Họa bài : Đưa chồng tùng chinh

Phu phụ gối chăn rất niệm tình,
Nay chàng lước dặm đặng tùng chinh.
Tề-gia quảng thúc giao phần thiếp,
Báo-quốc cần vương để phận mình.
Gắn chí anh hùng lo dựng nghiệp,
Trỏ tài quân-tử lập thân danh,
Chén rượu quan-hà xin tiễn biệt,
Câu thi Dương-liễu ngóng ngày vinh.

Ng.-thành-Đông, Phụng-hiệp *Cantho*.

Bổn-quán mới tiếp một câu đối của một vị Khan-quan Bắc-kỳ gởi vào, xin đăng cho chư văn tài thừa nhàn đáp lại, chơi cho vui, mựa ngỡ ý riêng nào cả.

Gái Bình-Lễ *đợi khách* **Thi-Thơ,**
Chẳng quản **Xuân-Thu** *là mấy.*

CUỘC ĐẤU GIÁ

Tỉnh Bến-tre

Ngày 15 novembre 1918, đúng 9 giờ ban mai

ĐẤU GIÁ *Chịu đồ ăn cho tội nhơn tỉnh Bến-tre trong năm 1919.*

Mua ước chừng . . . . 8.000 $
Tiền thế chưng tạm . . 200 $
Tiền thế chưng nhứt định. 1.000fr.

Ai muốn rõ thêm tin tức, hãy đến Toà-nhứt dinh Thương-thơ, hoặc tại Toà-bố Bến-tre mà xem tờ giao kèo về cuộc đấu giá.

Tỉnh Hà-tiên

Ngày 15 novembre 1918, đúng 9 giờ ban mai

ĐẤU GIÁ *Chịu đồ ăn cho tù tại tỉnh Hà-tiên nội năm 1919.*

Mua ước chừng . . . 3.000 $ 00
Tiền thế chưng tạm . 75 00
Tiền thế chưng nhứt định. 675 fr.00

Ai muốn rõ thêm tin tức về cuộc đấu giá nầy, nên đến tại Toà-nhứt dinh Thượng-thơ hay là tại Toà-bố Bến-tre mà coi tờ giao kèo.

Phòng thương mãi Saigon

(Chambre de commerce de Saigon)

Trích lục tờ kiết-chứng kỳ nhóm ngày 1er août 1918

Khoản thứ 8 : *Luận cái vấn đề thiếu xu và bạc cắt, chỉ dùng trong xứ nầy.*

Ông Berger rằng : Chúng ta cũng nên xin Chánh phủ bày ra thứ tiền giấy hai tiền rưỡi xu (0$05) chớ.

Ông Hội-trưởng : Tôi tưởng cái vấn đề nầy là cần ích, phải luận đến đặng mà ngăn ngừa sự thiếu xu càng ngày càng thêm.

Ông Rimaud : Điều ấy dễ liệu lắm. Tôi đã cótrình với quan Nguyên-soái, ngài sẵn lòng phụ lực hội ta, nghĩa là ngài hứa nhà nước quản hạt sẽ bảo lãnh những tiền giấy sẽ phát ra, lại ông Chánh hãng bạc Đông-dương có hứa với tôi ổng sẵn lòng chuyên lo việc phát tiền giấy.

Tuy là phòng Thương-mãi bày ra, song hãng bạc Đông-dương lãnh thi hành các việc. Chính hãng bạc sẽ phát ra cho người ta xài, phần hội ta thi xin với Chánh-phủ Nam-kỳ bảo lãnh, việc ấy, lại sự dùng tiền giấy thì ít bị sự phỉnh gạt. Vì như họ có làm giấy thì bất quá là giấy thấp giá, ít ai mà muốn làm giấy 5 chiêm, hơn là giấy 5$ hay là giấy 20$.

Lại trong cái thơ tôi viết cho ông thì tôi có nói rằng trước khi có giặc, chúng tôi xài mỗi năm 100 ngàn đồng bạc cắt, mà ngày nay, sự xây dụng tiền bạc nhỏ lại cần lắm, bởi vì bên Tây không chở qua thêm. Ông Chánh-kho-bạc nhà nước [illegible] rao cho ta hay rằng chớ khá trông bên Qui-quốc gởi tiền bạc qua, vì làm vậy thì đem hết tiền vàng ra ngoài cước Pháp. Chánh-phủ Pháp-quốc không [illegible] vậy đâu.

Bởi vậy tôi tin rằng chúng tôi gần cái ngày hút bạc cắt [illegible], và tôi phải lập phương trợ hiểm cho kịp. Tôi xin Ngài hãy chọn 1 hội phái-viên để bàn với hãng bạc Đông-dương và Chánh-phủ Nam-kỳ về cái ách thế làm tiền giấy và cách phát ra [illegible].

Quản Tín Kỷ Đại Dược Phòng

Chủ nhơn : M. LÊ-TOẠN

60, Rue de Canton 60. — Cholon

Bổn hiệu có trử và bán lẻ đủ các thứ thuốc Cao, Đơn, Hoàn, Tán, thiệt là thượng hạng, các nơi xa gần đều biết danh, có nhiều vị trong Lục-châu gởi bài tặng khen trong các quí Báo rằng : « Thuốc của bổn hiệu rất nên thần hiệu ». Cúi xin chư quí-vị ở trong Lục-châu như muốn dùng thuốc của tiệm tôi, xin vui lòng viết thơ cho tiệm tôi rõ, sẵn lòng gởi thuốc lập tức mà gởi *Contre Remboursement*. Chư quí-vị muốn xin *Catalogue*, hãy viết thơ cho tiệm tôi rõ, tôi sẵn lòng gởi cho không. **Tại Saigon đường Pellerin số nhà 23 có bán giùm thuốc của tiệm tôi.**

HÒA ĐÀM NINH PHẾ CHỈ KHÁI HOÀN
(Thuốc ho rất thần hiệu)

Vẫn bịnh ho bởi đàm nó biến ra nhiều chứng hiểm nguy, dở nơi thước cảm lấy phong tà rồi ăn uống nhằm đồ phản khắc, nếu dùng thuốc trị không nhằm thì khó mà dứt nổi. Vậy nên tiệm tôi có chế phương thuốc nầy, dầu ho lâu năm hoặc mới ho, hoặc nhơn đàm tích tụ lâu nay, ẩn theo mạch lạt rồi, nhơn thấp khí sanh ra bịnh ho siểng, ngủ không an giấc, hoặc đàm trừng no dẫy nghẹn tức mê muội, cứng lưỡi. Các chứng về đàm mà sanh dùng đến thuốc ấy liền thấy thần hiệu, hoặc dùng tùy thân thường, tự nhiên thông lưu huyết mạch tỉ vị hòa, giáng đàm hòa khí.

Một hộp 10 hoàn giá bảy cắt (0$70)

DƯỠNG TÂM NINH THẦN HOÀN
(Thuốc bổ tâm an thần)

Phương thuốc nầy chủ trị lo lắng quá độ, hao tổn tâm huyết, đêm ngủ chẳng ngon, tinh thần bải hoải, giảm sức uống ăn, bàng hoàng thân thể, tỷ vị suy nhược, hay mệt hay quên cũng bởi học hành quá sức, dầm sương giải nắng, buồn bâu nhọc nhằn, ngồi cả ngày, đi cả buổi, mệt nhọc tinh thần, các chứng về lao tổn dùng đến thuốc nầy, rất nên thần hiệu, bổi nhuận tâm cang, điều hòa huyết mạch, lỗ tai, sáng mắt định chí an thần, bổ ích nguơn khí, thêm sức sống lâu.

Một hộp 6 hoàn giá sáu cắt (0$60).

THIÊN KIM BẢO KHÔN ĐƠN
(Thuốc bổ khôn đơn bà chưởng tử)

Thuốc nầy trị bịnh đờn bà con gái huyết khí suy nhược, thân thể ốm o, nhan sắc vỏ vàng đường kinh không đúng kỳ, hoặc trồi hoặc sục, bạch đái hạ, huyết bạch hoặc nhiều hoặc ít, huyết ban, lậu, hư thai, tiểu sảng, nơi tử cung hàn lạnh chậm con, hoặc sung sức quá bội, ngăn trở dường sanh dục, chậm thai nghén, hoặc con gái lớn lên bế đường kinh, bón huất, làm lớn bụng. Ăn ngủ không ngon, ngơ ngơi, nhức đầu, sanh chứng nhức gân, mỏi lưng đau bụng, khí nhiều khi ít không chừng, hoặc đờn bà có thai, bịnh trừng lên. Các chứng hư tổn dùng đến thuốc nầy thì lành mạnh. Bổi bổ khí huyết, chưởng tử lương phương.

Mỗi hộp 2 hoàn giá bán (1$00).

SÂM NHUNG BỔ THẬN HOÀN
(Thuốc bổ thận gia sâm nhung)

Dám tưởng trong thân thể con người, thận là cội rễ, nếu phần tiền thiên hao kém, hậu thiên thất dưỡng thì phải mau dùng thuốc mà bồi bổ tinh thần mới đặng mạnh giỏi. Nên tiệm tôi gắn lòng hiệp chế hoàn thuốc nầy công hiệu hay nhứt, điều hòa huyết mạch bổ thận tráng dương, tư nhuận mặt mày, khỏe hòa tỉ vị, bổi khí sung thận, hoặc bởi sắc dục quá độ, mộng mị di tinh, bạch trược, lậu, tinh tiết dầm dề, mỏ hôi lai láng, hoặc hạ nguơn suy nhược, thận kém tinh hàng, cử động yếu ớt, lỗ tai chảy nước, mỏi gối đau lưng. Các chứng về hư tổn mà sanh, dùng đến thuốc nầy dường cây khô được nhuận mưa móc, sung túc tinh thần nở nang da thịt.

(Mỗi hộp 6 hoàn giá (0$60).

HÓA ĐÀM NINH PHẾ CHỈ KHÁI TÁN
(Thuốc ho và bổ phế tán đàm)

Vả bịnh ho là bịnh hay khiến ra nhiều chứng nguy hiểm không kể xiết. Nếu thuốc không hay thì khó trị. Tiệm tôi có chế phương thuốc nầy để trị bịnh siển bịnh ho chẳng luận lâu mau, hoặc phong hàn ta khi sanh ra ho, dùng đến liền thấy công hiệu. Thuốc chế không mát không nóng, đờn bà có thai, người lớn con nít, chi đều dùng được cả. Thật là một phương thuốc trị bịnh ho hạng nhứt trên đời.

Mỗi gói giá một cắt (0$10).

(N° 6) FEUILLETON DU 31 OCTOBRE 1918.

ROMAN

OÁN HỒNG-QUẦN

Phùng-kim-Huê

(Ngoại-Sử)

(tiếp theo)

Tới đây, xãy nghe vẫn-vẫn bên tai, có tiếng người kêu lên xe; Kim-Huê giực mình ngó lại, thấy xe đã bắt kế rồi, ba người đờn bà kêu Kim-Huê lại mà xách đồ đi kẻo trễ. Kim-Huê cầm tách đứng dậy, bước chầm rãi, như thể biếng lòng, bước đôi ba bước lại ngừng, ngoái lại ngó chừng, dường như chẳng đành dứt tiếng chim nhành kêu thảm.

Chập lâu, hành-khách an nơi rồi, xa phu cầm cương vội giục.

Xe chạy rồi, Kim Huê ngồi ngó thấy đàng xa vọi vọi, hai bên cây lá rậm ri, đường vắng teo chả có người đi, một xe lước dặm hồng buội cuốn. Dường như cãnh, trời giành để cho người phiền muộn, cha chã là buồn, Kim-Huê ngồi khoanh tay, lụy xuống thâm dầu; cùng nghỉ ra, cãnh nào cãnh lại đeo sầu, tại nơi lòng người, người buồn, cãnh vui sao cho đặng! Đã bặt gió lại thêm trời nắng, mồ hôi tuông giọt vắng giọt dài, Kim-Huê buồn mà nhan sắc chẳng kém phai, lại thêm ửng đỏ hai gò má. Tên đánh xe, đòm lại thấy, thầm nói: «Thiệt sắc nước hương trời phải quá, nhơn việc chi đường sá thế ni, như cái người nầy đây, bạc ngàn câu nhan-sắc ấy khôn bì, vàng trăm lượng dung-nhan đà khó chuộc. Phải tơ-nguyệt thương mình ràng buộc, cho đào tiên ven đến tay phàm, dầu rằng vin nhành quít cũng cam, dầu ở đợ mấy năm cũng chịu!»

Kim-Huê những ôm lòng bẩn biệu, phúc đâu đà Rạch-miễu hầu kề; thấy thằng Chà đợi góp tiền xe, người gọi Bãy Tàu-kê là nó. Bộ mặt đen như lọ, tay thì bưng cái giỏ, kêu rân, trên không áo, dưới vấn chăng, đầu không khăn, chơn lia giép. Vậy mà tưởng cho mình là đẹp, thấy Kim-Huê nhóp-nhép miệng cười; Kim-Huê thì thấy vậy hổ ngươi, chưa biết phải là người hay quỉ! Tàu-kê cứ bận theo năng-nỉ, cầu ba dì kết chỉ xe dây; mèn ôi! ở đây ai không biết thằng nầy, thấy gái sắc muốn gầy duyên nợ. Rằng: « Sự nghiệp lớn mà chưa có vợ, muốn kiếm tay nội trợ khôn ngoan, đặng người ni chứa để nhà vàng, dầu tốn mấy muôn ngàn chẳng tiếc. »

Huê hổ mặt nặng lời mắng nhiếc, nhăng mà cái giống hữu tình, chẳng tiếc thân, còn biết chi danh, cứ bận theo năng nỉ dỗ giành, mong vấn mối tơ mành với mải. Quên ngó lại phận mình « hắc quãi », quanh năm, chẳng thấy chi khác hơn là, se sua ba thước vải che thân, dám đèo bòng tới thế thượng trân, vì chẳng khác, qua mà sánh với Hoàng thậm ngặt. Càng ước đặng phù-dung chi sắc, Tàu-kê càng mê mặt Kim-Huê. Bởi vậy cho nên, khi đò qua tới Mỹ rồi, Kim-Huê đà bỏ bến lên xe, ai nấy đi hết, duy có chú Tàu-Kê ngơ ngẩn. Ngồi mà nghỉ nỗi cơn riêng giàn, giận hóa-nhi, oán hận trời già « lòng nầy không ai tỏ cho ta, ắt là, khối tình xuống Diêm-La chưa rả! »

Kim-Huê với ba người đờn bà lên xe, chạy tới « ga » thấy đồng-hồ mới chỉ một giờ; bốn người mới tính: « Từ đây, tới xe chạy, hãy còn lâu, vậy ta cũng nên ghé vào Quản-Lai-Cư ăn một người một tô cháo giải lao và nằm nghỉ lưng đợi giờ trót thể. » Nhứt định vậy rồi, bốn người xách đồ vào Khách-Soạn Quản-lai-Cư, vậy lại một bàn, uống nước cầm chừng mà đợi. Đợi có hơn nửa giờ đồng-hồ, chẳng thấy cháo lao chi cả, chỉ thấy Chệc trong tiệm xúm nhau đứa đứng đứa ngồi, miệng thì nói xí-xô xí-xào, vạt mặt ngó Kim-Huê không nháy mắt. Còn ngoài cửa thì vạn xe mui xe-kiến, xe-kéo, bỏ tựu đứng chật sân, chẳng những vạn xe mà thôi, cho tới tay buôn gánh, bán bưng, cũng bỏ gánh chen nhau mà ngó. Kẻ thì tưởng Tây-Thị tái thế, người lầm cho Hằng nữ ly cung, dung-nhan thiệt lạnh-lùng, thế thường vô song dịch. Đờn-bà thấy hãy còn quính đít, huống lựa là đờn-ông, Tây, Nam, Chà, Chệc đều mê, bởi vậy cho nên, thằng bán bánh-mì lạp-xưởng, đội một tràng mà đứng ngó chết tê, hết lo tưởng tới bề buôn bán.

Lão mang giỏ « Hàm-xôi phế-xáng », đi ngang qua thấy, cũng ngừng chơn quản-nhãn trêu tình, thầm cho tên khách-trú bán « mình », măng xem sắc mà cập « sanh » đâu mất! Gánh bò-bún bỏ quên lửa tắt, chè-cháo đà nguội-ngắt lạnh tanh; tuy vậy mà cũng không sao, duy có mấy ông lục ở Trà-vinh, mấy mươi năm chữ dạ tu hành, nay đi đường, rủi mà gặp Kim-Huê, Từ-bi hết trông thành chánh-quả! Vậy mà cũng chưa lấy chi làm thẩm, nhắc tới đều nầy đây mới thiệt thẩm cho: Người bóng quáng khôn tường đàng sá, mà nghe tiếng người đi đường trầm-trồ, gậy cũng dò-lần tìm ngả tới đây, thật gia đành trên nguyệt trong mây, trời nỡ để làm tay quá ngặt!

Cháo lao xong, bốn người mới vào phòng nằm nghỉ lưng, chệc trong tiệm xúm giành nhau, lửa kẽ vách mà chen con mắt, làm tuồng như, ý không đành vắng mặt Kim-Huê, nói tắt một lời, lòng ai mà chứa những máu dê, bụng đều muốn trổ nghề Bùi-Kiệm!

Chừng nghe tiếng chuông kêu bốn điểm, mới trả tiền cho tiệm lên xe; xét phận Kim-Huê, vì buồn riêng mà bỏ xứ lìa quê, ngồi nghe tiếng « xúp-lê » thêm tủi. Chừng xe lửa đậm-ngàn dung ruổi, Kim-Huê ngó mông, nghĩ đến dều trần buội mà ghê, nghĩ thân mình cửa các phòng quê, nay đi dễ mai về chẳng dễ. Càng cạn xét càng hờn Dì-ghẻ, đành lòng dày đoạ trẻ chẳng thương, thôi cũng liều nhắm mắt đưa chơn, cho phỉ dạ ghen hờn con Tạo!

MỘNG-HUÊ-LÂU.

(Còn nữa)

Thuốc gói chưa vấn hiệu GLOBE

AI AI CŨNG ƯA VÌ MÙI THƠM DỊU

Có một mình hãng Denis Frères trữ thuốc này mà thôi.

TÔI KHÔNG ĐÓI BỤNG!

Ấy là câu thường thiên hạ hằng nghe nói trong lúc gần ngồi bàn mà dùng vật thực đặng bồ dưỡng khí-lực mình đã hao tổn trong cơn làm lụng.

Trong lúc nóng nực

Nếu Chư-tôn muốn ăn nồng lực bọc thường thì chớ khá dùng những rượu khai vị dọn ra giả đòi (apéritifs frélatés) và có nhiều khi tay đặt tên rất huê mỹ chớ kỳ trung một đôi khi tổn hại, đâu đâu cũng có bán thứ rượu ấy, hễ thường uống nó thì lần lần rượu ấy làm tiêu tán niêm dịch (la manqueuse) trong bao tử còi lần lần nó làm cho mình thực bất trí kỳ vị.

Vì sao vậy?

Trước một khắc đồng hồ khi ngồi bàn mà dùng cơm thì chẳng nên nồng thứ rượu gì hết, cứ uống:

MỘT LY BÉ RƯỢU

QUINA GENTIANE

Là thứ rượu của các thầy tu dùng San-Paolo (Espagne) đặt, xứ ấy là xứ nóng nực, cũng như xứ Đông-dương ta đây. Rượu nầy làm bằng các thứ thảo mộc tinh ba rất có danh tiếng thuốc là

QUINQUINA và GENTIANE

Mà các thầy tu ấy dùng cất thường bát-hồ mà gồm vị đặng làm cho dễ nồng, mùi lại thanh thao, dẫu cho ai mà hay kén lựa cũng chẳng chê dặng.

Phải nài

mới tiệm mình mua cái hiệu đán trên ve như vầy:

Nhà MAZET

đường Paul Blanchy, môn bài số 10, Saigon, rồi nồng thử mà coi, thiệt quả như lời tôi nói chẳng sai.

Có bán trong các tiệm hàng-xén

ATELIER de GRAVURE sur MÉTAUX & MARBRES

Plaques D'assujettissement, Cachets, En Cuivre, etc.

ATELIER DE GRAVURE SUR METAUX
NG.CHI-HOA
GRAVEUR
42, AMIRAL DUPRE SAIGON

En Tous Genres Prix Modéré

Kính trình chư quí vị tôi có lập TIỆM KHẮC CON DẤU ĐỒNG VÀ MỦ THUNG (TIMBRES CUIVRE ET CAOUTCHOUC) bằng đồng, chạm mộ bia đá cẩm thạch đá mà (pierres tombales), có đủ thứ con dấu tạ. Quí khách muốn dùng kiểu nào xin gởi thơ cho tôi thì tôi sẽ gởi catalogue cho coi vừa ý kiểu nào thì tôi hết lòng làm cho vừa ý và tính giá thiệt rẻ, tôi rất đội ơn vô cùng.

NGUYỄN-CHÍ-HÒA
GRAVEUR
63, Rue Amiral-Dupré. — SAIGON

Nhà Lefranc và Công-ty
Ở PARIS

LÀM MÀU VERNIS VÀ MỰC IN

Hãng DENIS FRÈRES,
một mình đại lý
cả Đông-dương

HÃY HỎI
THỨ HỘP QUẸT
HIỆU NÀY

LÀ THỨ TỐT HƠN CÁC THỨ KHÁC

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM
THIỆT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông lương-y GUILLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đường của quan lương-y Guillié lấy làm thần hiệu trong những bịnh HƯ PHẾ, đau trong TỲ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GAN, ĐAU MÌNH, RÉT VỎ DA, hoặc CHÓI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HO DAI, BỊNH CÚM, GHẺ CHỐC NGOÀI DA và bịnh có TRÙNG LÃI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rẻ tiền và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những bịnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống nó hay lắm.

Bất kì thuốc trị đàm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XỔ
nữa cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillié.

Chánh chỗ trử thuốc nầy là nhà: PAUL GAGE FILS, nhứt hạng bào chế y sanh, đường GRENELLE St GERMAIN môn bài số 9, ở tại đô thành PARIS.
VÀ TRONG CÁC ĐƯỜNG PHỐNG ĐỀU CÓ BÁN

KHOÁN CHẤT THÙY
(Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỀN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên ve và nửa ve. | Trị bịnh đau Thận, bịnh đau Bàng-quang, bịnh Phong — Thạch-lâm-bịnh (kỏ) — Đau mấy chỗ lật-léo.

VICHY GRANDE-GRILLE trị bịnh đau gan và bịnh đàm.

VICHY HOPITAL trị bịnh thương tì, trường nhiệt.

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho trúng thứ nước nào mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT ĐIỀU TỄ

SEL VICHY-ÉTAT là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT dùng để cho mình đọn nước xịt (mói-khí-chất).

TẠI HÀNG NÀY CÓ BÁN ĐỦ
THỨ GHẾ THONET
mặc tình quan khách
muốn lựa mua thứ nào cũng được

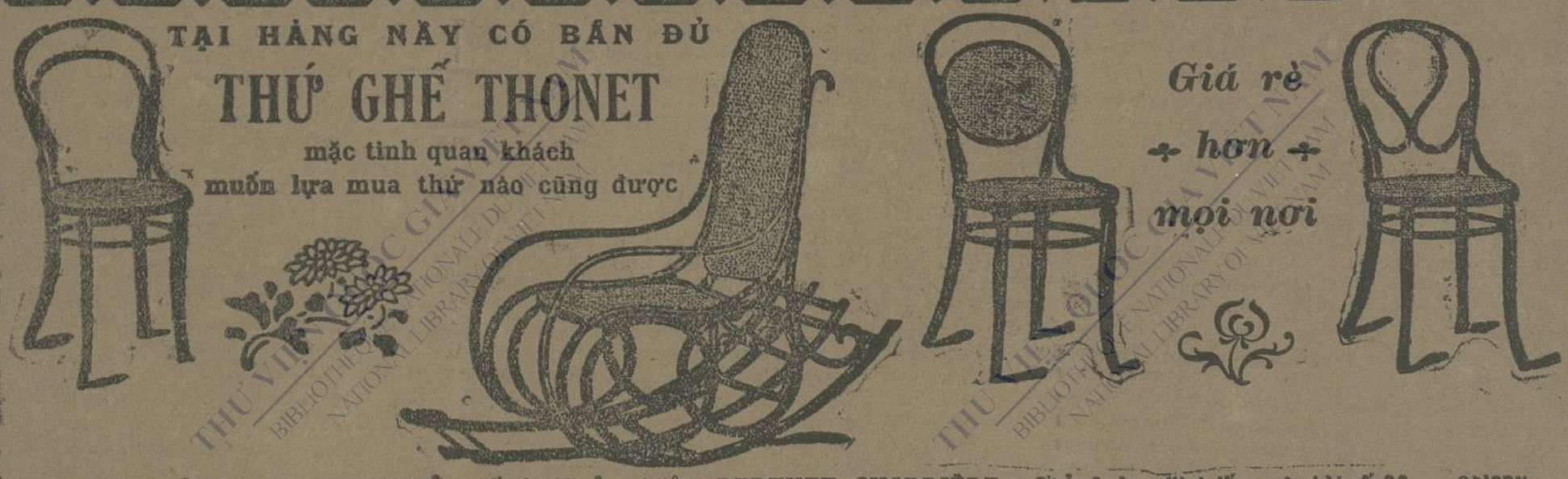

Giá rẻ hơn mọi nơi

Xin viết thơ hỏi sách riêng về hình kiểu ghế và giá cả nơi Hãng BERTHET, CHARRIÈRE & Cie ở đường Kinh-lấp, môn bài số 68. — SAIGON.
ĐÂY LÀ CHÁNH HIỆU GHẾ THONET, BÁN GIÁ RẺ HƠN KHẮP MỌI NƠI

Le Directeur-Gérant: F.-H. SCHNEIDER
Certifié l'insertion. . . . . .
Saigon, le _____ 19

Vu pour légalisation de la signature de M. _____
Saigon, le _____ 19
Le Maire de la Ville de Saigon

Saigon — Imp. F.-H. SCHNEIDER